

Descrição de abelhas novas do Brazil e de regiões visinhas

POR

C. SCHROTTKY

Graças á amabilidade do illustre director do Museu Paulista, sr. dr. H. von Ihering, podemos dar a conhecer um certo numero de abelhas novas que pertencem ao citado Museu e que provêm quasi todas do Estado de S. Paulo, ás quaes accrescentamos umas poucas outras do Paraguay, colleccionadas perto da fronteira brasileira e que representam, sem duvida alguma, membros da mesma Fauna.

I. Fam. Prosopidae

1. *Prosopis iheringi* n. sp.

♀ Nigra, flavo-ornata ut *Pr. arsenica* Vach., sed labro mandibulisque nigris, clypeo utriusque ferrugineo-marginato, antennarum scapo flavo. flagello antice ferrugineo, supra fusco; abdominis segmentis dorsalibus haud albido-ciliatis.

Caput subtiliter dense punctatum; mesonotum opacum, punctis crassis dense obtectum; scutellum opacum tamen sparse punctatum; post-scutellum subtiliter rugulosum; segmentum medium truncatum, longitudinaliter multi-carinatum, *lateribus areæ basalis transverse plicatis*; mesopleuræ leves, sparse punctulatæ. Abdomen coriaceum, segmento primo punctato, tamen punctis nec densis nec crassis, segmentis reliquis impunctatis, segmento anali breviter nigro-piloso.

Nigra, clypeo (marginibus lateralibus exceptis), scuto nasali, orbitis internis fere totis, externis usque ad dimidium, pronoti margine antica, callis humeralibus, tegularum macula parva et scutelli macula utriusque flavis; tegulis fuscis, alis infuscatissimis venulis stigmateque atris; pedibus nigris vel fuscis, tarsis omnino rufescentibus, tibiis basi flava, anticis totis flavis; segmento ventrali sexto ferrugineo.

Long. corp. 7 mm., lat. abdom. 1,4 mm., ala 5,3 mm.

Paraguay: Puerto Bertoni, 20—V—09. Typo in coll. Schrottky.

In honorem clarissimi dris. H. von Ihering nominata.

Specimen alterum mas hujus speciei esse videtur; magis cum *Pr. cribellata* Vach. concordat, tamen characteribus plurimis distinguitur.

♂ Nigra, flavo-ornata. Caput crebre punctatum; mesonotum et scutellum crasse sat dense punctata; segmentum medium truncatum, longitudinaliter multicarinatum, rugosum; mesopleuræ conspicue punctatae; abdomen segmentis dorsalibus primo secundoque crasse punctatis, reliquis opacis.

Coloribus ut *Pr. iheringi* ♀ sed clypeo toto, labro et mandibulis quoque flavis; orbitis externis haud usque ad dimidium oculorum flavis; alis sordide hyalinis, venulis stigmateque fuscis.

Long. corp. 6 mm., lat. abdom. 1,1 mm., ala 4,5 mm.

Paraguay: Puerto Bertoni, 13—I—09.

II. Fam. Andrenidae

A. Subfam. HALICTINAE

2. *Odontochlora cydippe* n. sp.

(SECT. B: SEGMENTUM PRIMUM VENTRALE
TUBERCULATUM)

♀ Metallice viridis, capite cupreo, thorace aureo-cupreo-micantibus, abdomine ultramarino; clypeo purpureo, margine antica late nigra, paucis pilis pallidis ciliata, crasse punctato intervallis inter punctos eis

aequalibus; scuto nasali valde convexo, crasse punctato, antice aliquid densius quam clypeo postice crebre punctato; area interantennali valde concava; carina frontali conspicua ocellum anticum attingenti; capite reliquo crebre punctato, punctis faciei crassioribus; distancia oculorum ab ocellis posticis diametro ocelli plus quam duplo longiore ($= 22 : 10$); distancia ocelli antici a posticis distancia interocellari plus quam duplo brevior ($= 7 : 17$); antennis nigris, articulis tribus primis funiculi subaequalibus ($= 7 : 6 : 7$). Mesonoto lateribus crebre punctatis, in medio subtiliter reticulato, sparse punctato longitudinaliterque sulcato; parapsidiis abbreviatis; scutello leviter crebre punctato; segmenti medii area basali longitudinaliter plicata caeterum leviter crebre punctatum; pedibus fuscis, calcaribus posticis dilutioribus; tegulis nitidis, brunneis; alis sordide hyalinis, venulis brunneis. Abdomine marginibus segmentorum 1.º — 4.º nigris, lateribus sat dense punctatis, in medio sparsius et levius, segmento secundo in medio antice punctis minimis haud conspicuis; quinto fusco; ventre fuscato, punctato, segmentorum marginibus dilutioribus.

Long. corp. 9 mm., lat. abdom. 2,5 mm.

Estado de S. Paulo: Avanhadava. Typo in coll. Mus. Paul.

Conspectus specierum generis *Odontochlorae* adhuc cognitarum

♀

1 Segmentum ventrale primum in spinam acutam productum (Sect. A) . . .	2	
Segmentum ventrale primum conspicue tuberculatum (Sect. B) . . .	5	
2 Corpus totum nigrum . . .		<i>Od. styx</i> Schrottky
Corpus totum viride . . .	3	
Caput et thorax virides, abdomen nigrum . . .		<i>Od. thetis</i> Schrottky
3 Scutum nasale crebre punctatum.	4	

- Scutum nasale rugulosum
paucisque punctis cras-
sis *Od. amphitrite* Schrottky
- 4 Abdomen crasse puncta-
tum. *Od. muelleri* (Ckll.)
- Abdomen subtiliter pun-
ctatum. *Od. phoemonoe* Schrottky
- 5 Scutum nasale creberri-
me punctatum *Od. nausicaa* Schrottky
- Scutum nasale sparse pun-
ctatum. *Od. cydippe* n. sp.

- 1 Corpus totum nigrum
(Sect. B) *Od. lethe* Schrottky
- Corpus viride 2
- 2 Sculptura segmenti medii
crassior, mesonotum al-
bido pilosum (Sect. B) . *Od. thebe* Schrottky
- Sculptura segmenti medii
subtilior, mesonotum
nigro-pilosum (Sect. A) *Od. amphitrite* Schrottky

3. *Oxystoglossa jocasta* n. sp.

♀ Metallice viridis; clypeo late nigro-marginato, demidio antico crasse denseque punctato, postico viridi, nitido in medio perpauca parve punctato; scuto nasali sparsim leviter sed conspicue punctato; carina frontali brevissima; facie subdense crassiusculo, capite reliquo crebre levius punctatis; antennis fusco-nigris. Mesonoto aurato, crebre punctato; scutello quoque; segmenti medii area basali abbreviatim conspicue plicata, plicis plus minusve 50, cæterum subtileter reticulatum, truncatione glabra, nitida, impunctata, lateribus punctulatis; pleuris reliquis regulariter punctatis; pedibus fuscis pallide hirtis; tegulis fuscis, nitidis, antice macula viridi punctata; alis pilis brevissimis dense hirtis, venulis fuscis. Abdomine sat dense punctulato, segmentorum marginibus haud conspicue nigro-marginatis; ventre fusco, subtiliter transverse striato, segmentis in medio viridibus, punctatis.

Long corp. 9 mm, lat. abdom. 3 mm.

Est. de S. Paulo : Campos do Jordão, Nov. 05.
Typo in coll. Mus. Paul.

4. *Oxystoglossa pyrgo* n. sp.

♀ Caeruleo-viridis, nigro-variegata; clypeo crasse punctato, antice anguste nigro-marginato et fulvescenti-ciliato; scuto nasali crebre punctato; antennis fusciscentibus, scapo nigro, capite reliquo creberrime ruguloso. Mesonoto lateribus viridibus, dense punctatis, medio nigro-purpureo, sparsissime punctato; pleuris sat dense punctatis maculis duabus confluentibus cyaneis ornatis; segmenti medii area basali conspicue longitudinaliter plicata, partibus reliquis rugosis; pedibus fuscis fulvescenti-hirtis, calcaribus testaceis, femoribus anticis vix viridi-micantibus; tegulis fuscis, nitidis, impunctatis; alis sordide hyalinis, venulis fusco-ferrugineis. Abdomine marginibus apicalibus segmentorum nigris, lateribus subtiliter rugulosis, segmento quinto ventrequé fuscis.

Long. corp. 7 mm., lat. abdom. 1,8 mm.

Est. de S. Paulo : Avanhandava. Typo in coll. Mus. Paul.

5 *Oxystoglossa ephyra* n. sp.

♀ Viridis, clypeo crasse punctato antice anguste nigro-marginato et fulvescenti-ciliato; scuto nasali crebre ruguloso; carina frontali conspicua; orbitis internis anguste nigro marginatis, capite reliquo mesonotoque subtiliter creberrime ruguloso punctatis; pleuris vix conspicue punctulatis; segmenti medii area basali longitudinaliter plicata, plicis plus minusve 35 vermiformibus, truncatione glabra impunctata, lateribus quoque; pedibus brunneis, fulvescenti-hirtis, ne coxis quidem viridibus; tegulis ferrugineis; alis sordide hyalinis, venulis ferrugineo-testaceis. Abdomine marginibus apicalibus segmentorum nigris, segmento quinto ventrequé fuscis.

Long. corp. 7 mm, lat. abdom. 2 mm.

Est. de S. Paulo : Ypiranga : Typo in coll. Mus. Paul.

Conspectus specierum generis *Oxystoglossae* marginibus
apicalibus segmentorum abdominalium nigris

1	Puncti mesonoti maximi,
longitudo corporis 9-10
mm.	<i>Ox. foxiana</i> (Ckll.)
	Puncti mesonoti parvi, lon-
gitudinis corporis 5-8mm.	2
2	Segmentum medium ubi-
que conspicue sculptu-
ratum	3
	Segmentum medium post
aream basalem haud
sculpturatum	7
3	Mesonotum crebre puncta-
tum	4
	Mesonotum sparsius pun-
ctatum	5
4	Alae cinerascenti-fulvae .	<i>Ox. iheringi</i> (Ckll.)
	Alae hyalinae, apice in-
fuscae	<i>Ox. feronia</i> (Sm.)
5	Mesonotum viride, inter-
vallum inter punctos dia-
metro eorum subaequa-
libus	<i>Ox. caerulior</i> (Ckll.)
	Mesonotum purpureum vel
nigropurpureum, inter-
vallum inter punctos dia-
metro eorum multo
maioribus	6
6	Mesonotum purpureum,
punctis minimis; scu-
tellum impunctatum . .	<i>Ox. thusnelda</i> (Schrottky)
	Mesonotum in medio ni-
gro-purpureum aliquid
crassius punctatum; scu-
tellum punctatum . .	<i>Ox. pyrgo</i> n. sp.
7	Maiores; pedibus ubique
pallide pilosis	8
	Minor, tarsi partim fusco-
hirtis	<i>Ox. urania</i> (Sm.)

8 Mesonotum subtiliter ruguloso-punctatum; area basalis segmenti medii tota radiatim striata . *Ox. ephyra* n. sp.

Mesonotum crebre crasse punctatum; area basalis segmenti medii abbreviatim radiatim striata *Ox. jocasta* n. sp.

A seguinte especie, que pertence a este mesmo grupo, foi-nos enviada durante a impressão, de modo que não pode ser incluída na chave, depois de devidamente modificada pelo auctor. (*N. da R.*)

6. *Oxystoglossa theia* n. sp.

♂ Viridis; mandibulis falcatis; labro testaceo; clypeo sat dense parum crasse punctato; oculis emarginatis obliquis; scuto nasali lateribusque faciei sat dense punctatis; capite reliquo creberrime punctato alboque piloso; antennis nigris, flagello antice fuscescenti, articulo primo (flagelli) brevissimo; secundo vix longiore tamen conspicue latiore; carina frontali nulla. Mesonoto scutelloque subtiliter crebre punctatis, mesonoto antice abbreviatim longitudinaliter sulcato; scutello magno longitudinem postscutelli plus quam duplo superante; segmento medio creberrime punctato, angulis ubique rotundatis, sulco mediano lato, area basali fortiter radiatim plicata; pedibus nigro-aeneis nitidis, tibiis tarsisque brunneis; tegulis atris, alis hyalinis, stigmate venulisque fuscis. Abdomine olivaceo, sculptura inconspicua, pilis tenuibus fulvescentibus parum dense hirtis, marginibus apicalibus segmentorum nigris, ventre nudo.

Long. corp. 6 mm, lat. abd. 1,1 mm.

Estado de S. Paulo: Ypiranga 16—XII—08.

Mus. Paul: ♂♂ *Typo*.

Esta especie foi encontrada pelo sr. A. Luederwaldt, preparador de entomologia do Museu Paulista no parque do estabelecimento; era ao anoutecer e as abelhas estavam reunidas em dous cachos, formados

um por 9, outro por 5 ou 6 individuos, que, assim dependurados nos tálos de uma graminea a pouca altura do chão, immoveis, se dispunham a passar a noute.

* *

7. *Oxystoglossa semiramis* n. sp.

♀ Viridis, aureo-micans; clypeo antice nigro-marginato, haud dense sed crasse punctato, postice fere impunctato; scuto nasali in medio perpauce punctulato, lateribus densius; carina frontali subnulla; mandibularum apice antennarumque flagello rufescentibus; capite reliquo subtiliter crebre punctato. Mesonoto subtiliter ruguloso; segmenti medii area basali elongata, conspicue radiatim plicata, partibus contiguas impunctatis; scutello duabus maculis, aliquando purpureis, impunctatis, caeterum crebre punctulato; pedibus fuscatis fulvescenti-hirsutis, coxis viridi-micantibus, tarsis ferrugineis; tegulis brunneis, alis hyalinis, iridescentibus, venulis testaceis. Abdomine albido-hirsuto, segmentorum marginibus apicalibus fuscis. Differt ab *Ox. urania* sculptura mesonoti scutellique, pubescencia tibiarum etc.

Long. corp. 6,5 mm, lat. abdom. 1,7 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga 16 IX 06; 25 I 07; IX 07. Jundiahy 17 XI 00. Typo in coll. Mus. Paul.

8. *Oxystoglossa thalia pauloënsis*
n. subsp.

♀ Ut *Oxystoglossa thalia* typica (Sm.), sed tegulis, tibiis tarsisque fuscis. Clypeo dimidio apicali nigro, crasse punctato; antennarum scapo elongato, dimidium funiculi superanti; alis iridescentibus, venulis brunneis; segmenti medii area basali plurimis plicis longitudinalibus rugulosis, lateribus subtiliter dense punctatis, abdomine breviter fulvo-sericeo, impunctato.

♂ Differt ab *Oxystoglossa thalia* typica femoribus omnibus viridibus apice plus minusve ferrugineis. Antennarum scapo haud elongato, quartum longitudinis funiculi haud superanti; clypeo antice anguste flavo-marginato; labro mandibulisque flavis.

Est. de S. Paulo: Campos do Jordão 16 II 06; Jundiahy 14 X 00. Typos in coll. Mus. Paul.

9 *Augochloropsis carioca* n. sp.

♀ Nigro-olivacea; clypeo brevi, convexo, punctato margineque antica fulvescenti-fimbriata; scuto nasali perpaucae punctulato; capite reliquo subtiliter crebre ruguloso albidoque piloso; antennis nigris, flagello antice fusco. Mesonoto impunctato sulco longitudinali in medio partito, parapsidiis conspicuis; scutello postscutelloque haud sculpturatis; segmenti medii area basali concava, radiatim plicata; pedibus fuscis pallide pilosis; tegulis nitidis fuscis; alis subhyalinis iridescentibus venulis fuscis. Abdomine marginibus apicalibus segmentorum 1.º — 3.º nigris, caeterum nigro-olivaceo pallideque piloso; ventre fusco.

Long. corp. 7 mm., lat. abdom. 1,5 mm.

Est. de Rio de Janeiro: Campo Itatiaya IV. 06.

Typo in coll. Mus. Paul.

10. *Tetrachlora thyias* n. sp.

♀ Viridis, margine postica oculorum cuprea, clypeo nitido, haud dense punctato, intervallis inter punctus magnis, antice nigro-marginato et pallide fulvo ciliato; scuto nasali in medio sparsim, lateribus crebrius punctato; carina frontali incospicua; capite reliquo, mesonoto scutelloque crebre punctatis; tegulis viridibus macula magna purpurea; segmenti medii area basali striatim plicata, lateribus subtiliter dense punctatis, truncatione quoque sed sparsius; pleuris crebre sat grosse punctatis; pedibus viridibus fulvo-hirtis, tibiis III antice et postice viridi-micantibus, tarsis ferrugineis; alis fere hyalinis, venulis brunneis; abdomine lato, dense fulvo-hirto, lateribus subtiliter punctulatis, segmentorum marginibus sat late depressis (parte depressa segmenti secundi plus minusve quartum, segmenti tertii tertium longitudinis eorum attingit), segmento quinto fusco; ventre segmentis 1.º — 4.º viridibus margine apicali nigris, 5.º 6.^oque fuscis.

Long. corp. 7,5 mm, lat. abdom. 2,3 mm.

Est. de S. Paulo: Raiz da Serra, 22. X. 06. Typo in coll. Mus. Paul.

11. *Tetrachlora deianira* n. sp.

♀ Viridis, clypeo regulariter haud dense punctato, antice nigro-marginato et pallide fulvo-ciliato; scuto nasali in medio impunctato, lateribus dense crasseque punctato: carina frontali inconspicua; capite reliquo, mesonoto, scutellis, segmento medio pleurisique crebre punctatis; tegulis fuscis antice parva macula viridi; segmenti medii area basali fere triangulari, longitudinaliter striatim rugulosa, lateribus rotundatis; pedibus viridibus fulvo-hirtis, tibiis III antice posticeque viridimicantibus, tarsis fuscis; alis fere hyalinis venulis testaceis, *nerv. rec. 1.º a tertia cellula cubitale prope basim instructo*. Abdomine segmentis primo secundoque *conspicue vibrissatis*, caeterum fulvo-hirto; segmento primo sat dense punctulato, margine apicali angustissime depressa; secundo punctulato, margine apicali aliquid latius depressa; quinto fusco; ventre dimidio basali viridi, apicali fusco.

Long. corp. 7,5 mm, lat. abdom. 2,5 mm.

Est. de S. Paulo: Campos do Jordão, XI.05. Typo in coll. Mus. Paul.

12. *Tetrachlora creusa* n. sp.

♀ Obscure olivacea, abdomine nigro; clypeo sparse punctato antice nigro-marginato; scuto nasali nitido, lateribus paucis punctis parvis; carina frontali brevissima, tamen conspicua; ocellis sat magnis; capite reliquo subtiliter sed crebre punctato; antennis rufescentibus. Mesonoto sparsissime punctulato, antice in medio longitudinaliter sulcato; scutello reguloso-punctato; segmenti medii area basali conspicue plicata, apice fere impunctato, glabro; pedibus fuscis, albido-hirtis; tegulis brunneis; alis hyalinis splendide iridescentibus, venulis brunneis, stigmate testaceo, cellula cubitali secunda nervum recurrentem primum pone apicem (fere interstitialem) accipienti; abdomine nigro, nitido, sparse albido-hirto, impunctato.

Long. corp. 5 mm, lat. abdom. 1,2 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga, 16.IX.06. Typo in coll. Mus. Paul.

13. *Augochlora* (*Pseudaugochloropsis*)
erinnys n. sp.

♀ Nigra; clypeo crasse parum dense punctato antice fulvescenti fimbriato; scuto nasali eodem modo punctato; carina frontali brevissima; antennarum scapo elongato, dimidium flagelli superante, articulo secundo flagelli reliquis brevior, 12.º apice conico reliquis longiore, scapo nigro, flagello ferrugineo; capite reliquo, mesonoto scutelloque creberrime parum subtiliter ruguloso-punctato; pronoti angulis acutis; mesonoti margine antica in medio subtiliter foveolata; segmenti medii area basali triangulari subtiliter oblique posticeque transversim ruguloso-striata, caeterum haud conspicue punctulatum; pedibus nigris, tarsis— praecipue posticis— ferrugineis, femoribus posticis scopulam laxam fulvescentem ferentibus, tibiis nigro-hirtis, calcare quinque-spinoso; tegulis atris apice fuscis; alis nigricantibus venulis testaceis, cellula cubitali tertia nervum recurrentem primum pone angulum anticum (fere intersticialem) accipiente. Abdomine subtiliter dense punctulato apicem versus pilis longioribus rufis hirtis, rima anali brevi.

Long. corp. 9—10 mm, lat. abdom. 2,8 mm.

Est. de S. Paulo; Paraguay (Puerto Bertoni).

Mus. Paul.: Est. de S. Paulo: Raiz da Serra
30. IX. 07, Typo.

Halictomorpha nov. gen.

(Typus: *Halictomorpha phaedra* n. sp.)

Statura parva; caput rotundatum; oculi convergentes haud sinuati nec emarginati. Mesonotum haud sculpturatum; segmentum medium longitudine scutelli + postescutelli, area basali conspicua, fortiter sculpturata. Alae anticae tribus cellulis cubitalibus; prima longitudine secundae + tertiae; secunda parva trapeziformis, nervum recurrentem primum prope apicem accipiens; tertia longitudinem secundae paulum superans, semicircularis, nervo transverso-cubitali tertio valde curvato, nervum recurrentem secundum post dimidium accipiens; stigma magnum; cellula radialis lanceolata in margi-

nem costalem terminans, sine appendice; cellulae mediana et submediana plus minusve aequales. Calcar posticum feminae quatuor dentibus acutis munitum. Segmenta abdominalia primum et secundum haud vibrissata; segmentum anale feminae rima ordinaria datum.

14. *Halictomorpha phaedra* n. sp.

♀ Obscure olivacea, fere atra; capite purpureo, mesonoto nigro, lucido; clypeo nigro, sat crasse punctato; scuto nasali nitido, impunctato convexo; fronte conspicue carinata; capite reliquo subtiliter punctato; antennis nigris, funiculo apicem versus fulvo. Mesonoto globoso, in medio longitudinaliter sulcato, fere impunctato, hic illic perpaucis punctulis microscopice; scutello atro-purpureo, impunctato; segmenti medii area basali concava, crasse rugosa, partibus contiguis rotundatis, impunctatis; pedibus fuscis, pallide hirtis; tegulis ferrugineis; alis hyalinis, splendide iridescentibus, stigmatate venulisque brunneis. Abdomine haud punctato vix dense pallido-hirto; ventre atro.

Long corp. 5,3 mm, lat. abdom. 1,5 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga 2.IX.07. Typo in coll. Mus. Paul.

15. *Pseudagapostemon paulista* n. sp.

♂ Olivaceus; clypeo flavo nigro-bipunctato; labro flavo; mandibulis fuscis; scuto nasali punctato, fronte lateribusque faciei dense fulvescenti-hirtis; vertice crebre subtiliterque punctato; antennarum articulis tribus primis antice flavis, reliquis ferrugineis supra fuscis. Mesonoto scutelloque crebre subtiliterque reguloso-punctatis, sparse fulvescenti-hirtis; segmenti medii area basali crasse rugoso-punctata, apice sulco longitudinali bipartito, lateribus carinatis; pleuris ruguloso-opacis; callis humeralibus flavis; pedibus flavis, coxis obscure olivaceis, trochanteribus partim quoque; tegulis flavis, alis hyalinis, venulis testaceis. Abdomine viridi-olivaceo, subtiliter tamen sat crebre punctulato, breviter fulvescenti-hirto; segmento secundo ad basim constricto, se-

gmentorum omnium marginibus apicalibus leviter depressis; segmento septimo testaceo, acuto, lateribus carinatis, carinis apicem versus convergentibus.

Long. corp. 8,3 mm, lat. abdom. 2 mm.

Est. de S. Paulo: Villa Marianna (S. Paulo, cidade) 23. III. 06. Typo in coll. Mus. Paul.

16. *Pseudagapostemon nasua* n. sp.

♂ Olivaceus; clypeo margine antica lineaque longitudinali abbreviata in medio atque cum illa connexa flavis; labro mandibulisque, rima basi excepta, flavis; scuto nasali valde convexo, in medio subtuberculato, crebre punctato; capite reliquo crebre subtiliterque punctato, breviter fulvescenti-hirto; antennarum articulis tribus primis antice flavis, reliquis ferrugineis, supra fuscis. Mesonoto scutelloque subtiliter crebre punctatis; segmenti medii area basali crasse rugosa, fere striatim plicata, apice conspicue sculpturato, lateribus subcarinatis; pedibus flavis, coxis totis femoribus postice olivaceis; tegulis testaceis; alis subhyalinis venulis fuscis. Abdomine subtiliter punctulato, segmentis apice vibrissis parvis caducis ciliatis; segmento septimo concavo, flavo.

Long. corp. 7,6 mm, lat. abdom. 1,5 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga, I. 06; Est. de Minas Geraes: Caxambu, V. 06; Paraguay: Assumpção XII. 04; Puerto Bertoni, XII 08, I. 09. Typo in coll. Mus. Paul.

B. Subfam. ANDRENINAE

17. *Anthrenoides iheringi* n. sp.

♂ Niger, albido-hirtus; clypeo flavo margine antica lateribusque nigris; antennis fuscis; capite thoraceque toto crasse crebreque punctatis, segmento medio quoque tamen aliquid sparsius; callis humeralibus lineaque angustissima pronoti flavescens; pedibus fuscis, tibiis anticis fere totis, intermediarum et posticarum basi ferrugineis, tarsis omnibus flavescens; tegulis brunneis, alis fumatis, venulis ferrugineis; abdomine crasse sat dense punctato, segmentorum omnium mar-

gine apicali albo-ciliata (vibrissata); segmenti analis apice acuto.

Long. corp. 7 mm, lat abdom. 2 mm.

Est. de S. Paulo: Jundiahy. Typo in coll. Schrottky. In honorem clarissimi Dris. H. von Ihering denominata.

III. Fam Panurgidae

Subfam. GASTROHALICTINAE nov.

Alae anticae duabus cellulis cubitalibus; segmentum anale feminae rima longitudinali, ut *Halictinae*, datum.

CONSPECTUS GENERUM :

Venulae alarum anticarum

partim obsoletae, calcar

posticum feminae pec-

tinatum.

Gastrohalictus Ducke

Venulae alarum anticarum

omnes conspicuae, cal-

car posticum feminae

simplex

Micraugochlora Schrottky

18. *Gastrohalictus pabulator* n. sp.

♀ Olivaceus, albido-pilosus; clypeo fere toto nigro, crasse punctato; scuto nasali nitido, impunctato; antenarum scapo nigro, flagello fere toto ferrugineo; capite reliquo subtiliter densissime punctulato. Mesonoto sparse tamen conspicue punctato; scutello crebrius; segmenti medii area basali dimidio antico ruguloso-plicata, in medio longitudinaliter carinulata, postice granuloso-opaca a truncatione linea transversali nitida subelevata divisa; pedibus atris, apice tibiarum tarsisque ferrugineis, calcare postico tridentato; tegulis laete ferrugineis; alis hyalinis, venulis testaceis (nervatura cum descriptione generis optime concordat, tamen ala a cl.^o A. Ducke haud bene delineata est; v. Zeitschr. f. system.

Hymenopt. Dipt. vol. II, tab. I, fig. 8); abdomine segmento primo fere impunctato, reliquis haud conspicue subtiliter rugulosis; ventre longe albido-piloso.

Long. corp. 5 mm. lat. abdom 1,2 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga, 2.IX.07. Typo in coll. Mus. Paul.

19. *Gastrohalictus ypirangensis* n. sp.

♀ Olivaceus, *Gastroalicto pabulatore* simillimus, tamen differt: area basali segmenti medii longiore, tota fortiusque sculpturata, longitudinem scutelli superanti, longitudinali crasse rugoso-plicata; calcar postico quadridentato, pedibus omnino obscurioribus; tegulis fuscis, venulis alarum dilutioribus.

Long. corp. 5 mm. lat. abdom, 1,4 mm.

Est. de S. Paulo: Ypiranga, 2. IX. 07. Typo in coll. Paul.

Conspectus specierum generis *Gastrohalicti*

1	Area basalis segmenti medii haud sculpturata; abdomen marginibus apicalibus segmentorum rufo-testaceis . . .	<i>G. osmioides</i> Ducke
	Area basalis segmenti medii conspicue sculpturata; abdomen marginibus apicalibus segmentorum concoloribus.	2
2	Dimidium anticum areae basalis subtiliter sculpturatum; calcar posticum tribus dentibus armatum	<i>G. pabulator</i> n. sp.
	Area basalis tota fortiter sculpturata; calcar posticum quatuor dentibus armatum	<i>G. ypirangensis</i> n. sp.

IV. Fam. Ceratinidae

21. *Ceratina oxalidis piracicabana* *n. subsp.*

♀ Ut *Ceratina oxalidis* typica, sed clypeo margine antica flava neque tamen in medio macula magna piriformi ornato; parapsidiis abbreviatis haud conspicuis, caeterum capite mesonoto segmentisque primis tribus nitidis, impunctatis; area basali segmenti medii subtiliter reticulata, opaca; callis humeralibus flavis; pedibus atris, tarsis omnibus tibiisque anticis flavis; alis subhyalinis, iridescentibus, venulis tegulisque brunneis; abdominis segmentis tribus apicalibus rugosis, epipygio in dentem obtusum producto. Forsan species valida.

Long. corp. 4,5 mm. lat. abdom. 1,1 mm.

Estado de S. Paulo: Piracicaba, XI—06. Typo in coll. Mus. Paul.

APPENDICE

Julgamos importante, para o conhecimento da distribuição geographica das abelhas, publicar ainda as localidades de varias outras especies do Museu Paulista que acabamos de estudar.

Fam. PROSOPIIDAE

Prosopis gracillima Schrottky fôrma *paranensis*: Est. de S. Paulo, Ypiranga, 2—IX—07.

Fam. ANDRENIDAE

Temnosoma metallicum Sm.: Est. de S. Paulo, Cantareira (Capital) 23—III—06; Est. de Minas Geraes, Marianna.

Odontochlora phoemonoe Schrottky: Est. do Paraná.
» *amphitrite* Schrottky: Est. de S. Paulo, Ypiranga, 11—IX—07, Campos do Jordão, 3—II—06; Est. de Minas Geraes, Caxambú, V—06.

- Odontochlora thetis* Schrottky : Est. de S. Paulo, Avanhanda.
- Oxystoglossa thusnelda* Schrottky : Est. de S. Paulo, Avanhanda.
- » *caerulior* (Ckll.) : Est. de S. Paulo, Avanhanda.
- » *francisca* (Schrottky) : Est. de S. Paulo, Avanhanda.
- * *Augochloropsis cockerellii* Schrottky : Est. de S. Paulo, Jundiahy, 14—X—07.
- » *alaris* (Vach.) : Est. de S. Paulo, Ypiranga, I—06, II—07, 21—X—06, Jundiahy, I—01.
- Tetrachlora multiplex* (Vach.) : Est. de S. Paulo, Campos do Jordão, 2—III—06.
- » *incerta* (Schrottky) : Est. de S. Paulo, Ypiranga, 25—VII—02.
- Augochlora (Paraugochloropsis) cupreola* Ckll. : Est. de Rio Grande do Sul : Col. S. Lourenço ; Est. de Espirito Santo ; forma *paranensis* : Est. do Paraná.
- » » *iris* Schrottky : Est. de S. Paulo, Avanhanda.
- » » *cyanea* Schrottky : Est. de S. Paulo, Ypiranga ; Est. de Rio Grande do Sul, Col. de S. Lourenço.
- » » *bucephala* Sm. : Est. de S. Paulo, Jundiahy, 1—01.
- » » *berenice* Sm. : Est. de Rio de Janeiro, Campo Bello, IV—06.
- » » *hecuba* Schrottky : Est. de S. Paulo, Ypiranga 15—IV—02.
- » » *moreirae* Ckll. : Est. de S. Paulo, Avanhanda.

- Augochlora* (*Paraugochloropsis*) *cleopatra* Schrottky :
Est. de S. Paulo, Jundiahy, 18—IX—00.
- » » *illustris* (Vach.) : Est.
de S. Paulo, Avanhanda-
dava, Campos do Jor-
dão XI—05, Jundiahy,
23—IV—00, 11—VIII
— 00, 18 — IX—00,
I—01.
- » » *diversipennis* (Lep.) :
Est. de Amazonas, Ma-
nãos.
- » (*Pseudaugochloropsis*) *nigromarginata*
(Spin.) : Est. de S.
Paulo, Ypiranga, 9—
IV—03, III—06, Ava-
nhandava, Victoria de
Botucatú. 16—X—00,
Jundiahy, 14—X—00,
17—XI—00, I—01,
Est. Espirito Santo.
- » » *hypsipyle* Schrottky :
Est. de S. Paulo, Ypi-
ranga ; 19—XI—06.
- » » *pandrosos* Schrottky :
Est. de S. Paulo, Ava-
nhandava.

Fam. CERATINIDAE

- Ceratina laeta* Spin. : Est. de S. Paulo, Avanhanda-
dava.
- » *aspera* Schrottky : Est. de S. Paulo, Ava-
nhandava.

Schrottky, Curt. 1910. "Descrição de abelhas novas do Brazil e de regiões visinhas." *Revista do Museu Paulista* 8, 71–88.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40837>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/193416>

Holding Institution

MBLWHOI Library

Sponsored by

MBLWHOI Library

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.